

PM 2013:166 RVI (Dnr 001-1028/2013)

**Förslag till ändring av 7 kap. miljöbalken om
vattenskyddsområden samt förslag till ny
bekämpningsmedelsförordning**

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid den 11 oktober 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Förslag till ändring av 7 kap. miljöbalken om
vattenskyddsområden samt förslag till ny bekämpningsmedelsförordning”
hänvisas till stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

I direktiv 2009/128/EG om hållbar användning av bekämpningsmedel finns gemensamma minimikrav för användningen av bekämpningsmedel för att minska riskerna för hälsa och miljö. I direktivet finns även krav på att särskilda åtgärder ska vidtas för att skydda vattenmiljön och dricksvattenförsörjningen mot effekter av växtskyddsmedel. Föreliggande remiss innehåller förslag på ändringar i miljöbalken samt en ny bekämpningsmedelsförordning i syfte att uppfylla kraven i ovanstående direktiv.

Hela remissen finns att läsa på regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/11/48/46/eeab0322.pdf>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt Stockholms Stadshus AB.

Miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har besvarat remissen med kontorsyttranden, exploateringsnämnden och Stockholms Stadshus AB har avböjt att svara på remissen och trafik- och renhållningsnämnden har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret är i huvudsak positiv till de föreslagna ändringarna. Dock anser kontoret att staten bör stå för de ökade kostnader som de nya reglerna kan komma att innebära för kommunen.

Miljöförvaltningen är positiv till de föreslagna ändringarna, men efterlyser tydligare vägledning kring konsekvenser och efterlevnad av vissa av förändringarna.

Stadsbyggnadskontoret anser att det är bra att den nationella lagstiftningen ändras så att den överensstämmer med vattendirektivet och att användningen av bekämpningsmedel regleras för att skydda vattenmiljön, men bedömer att förslagen inte innebär några påtagliga konsekvenser för kontorets verksamhet.

Mina synpunkter

Föreliggande remiss avser en anpassning av svensk rätt efter direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel. Jag instämmer i kontorens bedömning att det stärkta skydd för vattentäkter som dessa förändringar medför är positivt. Eftersom staden är beroende av dricksvattentäkter som ligger i andra kommuner vill jag särskilt understryka vikten av att även vattentäkter i övriga kommuner i Stockholmsregionen skyddas genom inrättande av vattenskyddsområden.

Jag anser vidare mot bakgrund av stadsledningskontorets bedömning att kommunernas ökade kostnader till följd av de föreslagna reglerna rimligen bör bekostas av staten. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets och miljöförvaltningens respektive tjänsteutlåtanden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Förslag till ändring av 7 kap. miljöbalken om vattenskyddsområden samt förslag till ny bekämpningsmedelsförordning” hänvisas till stadens promemoria.

Stockholm den 25 september 2013

PER ANKERSJÖ

Bilaga

Sammanfattning av remiss gällande förslag till ändring av 7 kap. miljöbalken om vattenskyddsområden samt förslag till ny bekämpningsmedelsförordning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Regeringen föreslår ändringar i 7 kap. 21 § miljöbalken för att stärka skyddet kring vattentäkter och uppfylla kraven i direktiv 2009/128/EG om hållbar användning av bekämpningsmedel. Kommuner föreslås därmed åläggas en skyldighet att inrätta vattenskyddsområden för att skydda allmänna vattentäkter som används för dricksvattenuttag. Kommuner och länsstyrelser föreslås också ges rätt att inrätta vattenskyddsområden till skydd för andra vattentäkter än allmänna vattentäkter som används för uttag av dricksvatten, t.ex. framtida vattentäkter eller enskilda vattentäkter.

Regeringen föreslår också en ny bekämpningsmedelsförordning och samtidigt upphävande av förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel och förordning (2000:338) om biocidprodukter. Regler om godkännande och användning av bekämpningsmedel samlas i den nya bekämpningsmedelsförordningen, bland annat de regler som genomför direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel. Bekämpningsmedelsförordningen föreslås även omfatta godkännande av nematoder, insekter och spindeldjur som används i bekämpningssyfte.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt Stockholms Stadshus AB.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har besvarat remissen med kontorsyttranden, exploateringsnämnden och Stockholms Stadshus AB har avböjt att svara på remissen och trafik- och renhållningsnämnden har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har tagit del av promemorian och ser i huvudsak positivt på *förslaget till ändring i 7 kap. 21 § miljöbalken* då detta innebär ett stärkt skydd samt en anpassning till vattendirektivet. Kontoret understryker vikten av att alla allmänna vattentäkter som används för uttag av dricksvatten skyddas genom inrättande av vattenskyddsområden. Av vikt är även att skydda enskilda vattentäkter samt vattentäkter som kan komma att användas i framtiden. Stockholm stad är beroende av dricksvattentäkter som ligger i andra kommuner. Mot denna bakgrund vill stadsledningskontoret särskilt understryka vikten av att vattentäkter i övriga kommuner i Stockholmsregionen innefattas.

Stadsledningskontoret noterar dock att en kostnad för kontroll av efterlevnad av skyddsföreskrifter saknas i promemorian. Det kan diskuteras om det är skäligt att kommunerna ska stå för osäkerheten huruvida de kostnader som blir nödvändiga för att inrätta vattenskyddsområden går att ta ut genom avgifter för allmänna vattentjänster. Stadsledningskontoret bedömer vidare att det inte torde vara helt osannolikt att flertalet fastighetsägare kan komma att ha invändningar mot de nya högre avgifterna och att det kan medföra betydande problem för kommunerna att styrka att kostnaderna är nödvändiga för en

ansvarsfull förvaltning av den allmänna anläggningen. Likaså kan det bli tal om betydande ersättningsbelopp för mer eller mindre omfattande intrång i fastighetsägares möjlighet att nyttja egna fastigheter som påverkas av vattenskyddsområdet.

Med anledning av införandet av de föreslagna reglerna anser stadsledningskontoret att kommunernas kostnader bör bekostas av staten.

Stadsledningskontoret ställer sig även positivt till *förslaget om ny bekämpningsmedelsförordning*, bland annat då regler för växtskyddsmedel och biocidprodukter föreslås samlas i en förordning. Stadsledningskontoret välkomnar även att reglering av bekämpningsmedel härmed ”flyttas upp” till förordningsnivå snarare än att utgöra myndighetsbestämmelser, vilket ligger i linje med stadens ambitioner att vara en miljöaktiv kommun.

Stadsledningskontoret noterar emellertid att delar av stadens egen verksamhet kommer att påverkas av den föreslagna förordningen, vilket sannolikt kommer att innebära fördyringar och nya rutiner i verksamheten. För stadens räkning innebär förslaget utökat tillsynsansvar, vilket kan påverka stadens organisation och verksamhet.

Förslaget diskuterar inte de ekonomiska konsekvenserna av ändringarna. Stadsledningskontoret förutsätter därmed att avsikten torde vara att de ökade kostnaderna för tillsyn kan tas ut genom höjda avgifter.

Av promemorian framgår att förändringarna antas leda till fler tillståndsansökningar för kommunerna. Till Stockholms stad inkommer anmälan av spridning av växtskyddsmedel på banvallar samt spridning av biocidprodukter mot framförallt råttor. Kontoret ser att de föreslagna förändringarna kan komma att ge en ökad andel anmälningar och tillståndsansökningar för stadens del. Stadsledningskontoret efterfrågar därför vägledning kring konsekvenser och efterlevnad av förändringarna, särskilt konsekvensen av de nya formuleringarna i 2 kap. 36 § (”på plana grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor nära ytvatten eller grundvatten” och ”på asfalterade ytor med hög risk för ytvavrinning till ytvatten eller avloppssystem”).

Stadsledningskontoret har utifrån ett kommunövergripande perspektiv inget övrigt att anföra beträffande betänkandets förslag kring naturvård utan hänvisar till vad övriga remitterade nämnder och bolag påtalar i sina yttranden.

Stadsledningskontoret föreslår med hänvisning till det ovan anförda att kommunstyrelsen beslutar att besvara remissen med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Ändring i 7 kap. 21 § miljöbalken

Förvaltningen ser positivt på förslaget till ändring i 7 kap. 21 § miljöbalken då detta innebär ett stärkt skydd samt en anpassning till vattendirektivet. Det är viktigt att alla allmänna vattentäkter som används för uttag av dricksvatten skyddas genom inrättande av vattenskyddsområde. Det är också viktigt att skydda vattentäkter som kan komma att användas i framtiden och enskilda vattentäkter. Detta gäller framförallt övriga kommuner i Stockholmsregionen eftersom Stockholms stad är beroende av dricksvattentäkter som ligger i andra kommuner.

En uppskattning av kostnad för kontroll av efterlevnaden av skyddsföreskrifter saknas i promemorian. Vägledning kring kontrollen av efterlevnaden efterfrågas också av förvaltningen.

Ny bekämpningsmedelsförordning

Förvaltningen är positiv till förslaget till ny bekämpningsmedelsförordning då regler för växtskyddsmedel och biocidprodukter samlas i en förordning. Det är också positivt med krav på utbildning för användare och överlåtare av växtskyddsmedel, samt funktionskontroll på spridningsutrustning.

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel innehåller krav på tillstånd samt anmälan för vissa användningar av bekämpningsmedel. Dessa bestämmelser föreslås flyttas till den nya förordningen och samtidigt utökas krav på tillstånd och anmälan för spridning i vissa fall, t.ex. kommer det krävas tillstånd vid spridning i allmänna parker och trädgårdar. För spridning av växtskyddsmedel införs i 2 kap. 36 § formuleringarna *"på plana grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor nära ytvatten eller grundvatten"* och *"på asfalterade ytor med hög risk för ytvavrinning till ytvatten eller avloppssystem"*.

I promemorian förutses förändringarna leda till fler tillståndsansökningar för kommunerna. Till Stockholms stad inkommer anmälan av spridning av växtskyddsmedel på banvallar samt spridning av biocidprodukter mot framförallt råttor. Det är svårt att förutse om föreslagna förändringar kommer att ge en ökad andel av anmälningar och tillståndsansökningar för Stockholms stads del. Förvaltningen efterfrågar därför vägledning kring konsekvenser och efterlevnad av förändringarna, särskilt konsekvensen av de nya formuleringarna i 2 kap. 36 § (*"på plana grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor nära ytvatten eller grundvatten"* och *"på asfalterade ytor med hög risk för ytvavrinning till ytvatten eller avloppssystem"*).

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att förslagen inte innebär några påtagliga konsekvenser för kontorets verksamhet. För att säkra Mälaren som dricksvattentäkt inrättade Länsstyrelsen i november 2008 vattenskyddsområdet Östra Mälaren. Skyddszoner och skyddsföreskrifter beaktas fortlöpande i kontorets arbete.

Det är bra att den nationella lagstiftningen ändras så att den överensstämmer med vattendirektivet och att användningen av bekämpningsmedel regleras för att skydda vattenmiljön. Kontoret har i övrigt inga synpunkter på förslagen.